

حامدی، محمدحسین

هیدرولیک لوله ها / تالیف: محمدحسین حامدی. - تهران: دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، ۱۳۸۰.

هجدۀ، ۴۸۳ ص. : مصور، جدول، نمودار.

واژه نامه.

۱. لوله ها- حرکت مایعات. الف: عنوان.

TC174 / ۲۹-۵

نام کتاب: هیدرولیک لوله ها

تالیف: دکتر محمدحسین حامدی (استاد دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی)

ناشر: اندیشه نصیر، تلفن ۰۲۸-۳۳۳۲۸۵۳۵

تاریخ چاپاول: پاییز ۱۳۸۰ ۲۰۰۰ نسخه

تاریخ چاپ دوم: پائیز ۱۳۹۴ ۱۰۰۰ نسخه

بهاء: ۲۰۰/۰۰۰ ریال

مرکز پخش: تهران: دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، تلفن ۰۲۱-۸۸۷۷۲۲۷۷

قزوین: مؤسسه آموزش عالی علامه دهخدا، تلفن ۰۲۸-۳۳۶۵۱۳۹۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۱۲۹-۷-۲

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: اندیشه نصیر

فهرست مطالب

عنوان	صفحه	
مقدمه		
فصل اول - جریان پابرجا در لوله ها	۱	
۱-۱ جریان ورقه ای در لوله ها	۱	
۲-۱-۱ معادله توزیع سرعت	۲	
۲-۱-۲ معادله افت بار	۴	
۳-۱-۱ رابطه بین تنش برشی و ضریب اصطکاک	۵	
۴-۱ جریان متلاطم در لوله ها	۱۴	
۴-۱-۱ تنش برشی متلاطم	۱۴	
۴-۲-۱ معادله توزیع سرعت	۱۷	
۴-۲-۲ معادله ضریب اصطکاک	۲۵	
۴-۲-۳ تقسیم بندی زیری اصطکاک جدار لوله	۳۰	
۴-۳-۱ افت طولی در لوله ها	۳۵	
۴-۳-۱-۱ رابطه دارسی - ویسباخ	۳۶	
۴-۳-۱-۲ رابطه هازن - ویلیامز	۴۹	
۴-۳-۱-۳ رابطه مانینگ	۵۵	
۴-۴ افت های موضعی در لوله ها	۶۴	

هیدرولیک لوله‌ها «سیزدۀ ۵۵»

۶۵.....	۱ - ۴ - ۱ افزایش ناگهانی قطر لوله - ضریب افت - طول معادل
۶۹.....	۱ - ۴ - ۲ کاهش ناگهانی قطر لوله .....
۷۱.....	۱ - ۴ - ۳ افزایش تدریجی قطر لوله .....
۷۴.....	۱ - ۴ - ۴ کاهش تدریجی قطر لوله....
۷۵.....	۱ - ۴ - ۵ محل اتصال لوله به مخزن .....
۷۷.....	۱ - ۴ - ۶ خم‌ها .....
۸۰.....	۱ - ۴ - ۷ شیرها و اتصالات .....
۹۳.....	تمرین‌ها .....

فصل دوم - محاسبات لوله کشی .....

۱۰۴.....	۱ - ۱ اندازه‌فشار در نقاط مختلف شبکه .....
۱۰۵.....	۱ - ۲ میانگین سرعت و انتخاب قطر لوله .....
۱۰۸.....	۱ - ۳ اتصال لوله‌ها به روش سری .....
۱۱۳.....	۱ - ۴ اتصال لوله‌ها به روش موازی .....
۱۲۲.....	۱ - ۵ اتصال لوله‌ها به روش اشعابی .....
۱۳۳.....	۱ - ۶ اتصال لوله‌ها به روش شبکه‌ای .....
۱۴۴.....	۱-۶-۱ سیستم شبکه‌ای با حلقه داخلی .....
۱۴۵.....	۱-۶-۲ سیستم شبکه‌ای با شبیه حلقه .....
۱۴۹.....	۱-۶-۳ برنامه رایانه‌ای برای حل سیستم شبکه‌ای .....
۱۵۳.....	تمرین‌ها .....

فصل سوم - جریان ناپابرجا و تراکم ناپذیر .....

۲۱۷.....	۱ - ۱ جریان ناپابرجای تدریجی بین دو مخزن با ارتفاعات متغیر .....
۲۱۹.....	۱ - ۲ جریان ناپابرجای تدریجی از سرریز با بار متغیر .....

۳-۳- جریان ناپابرجای تدریجی به هنگام عبور سیال از شیر ...	۲۳۳
۴-۳- معادلات حرکت در جریان ناپابرجای تراکم ناپذیر ...	۲۳۶
۵-۳- محاسبه افزایش فشار حاصل از بسته شدن تدریجی شیر ...	۲۳۷
۶-۳- مطالعه بستن یا باز کردن تدریجی قسمتی از شیر ...	۲۴۰
۷-۳- محاسبه زمان لازم برای برقراری جریان پابرجا به هنگام باز کردن شیر ...	۲۴۴
۸-۳- مخازن تعادل ...	۲۴۸
۱-۸-۳- معادله پیوستگی ...	۲۵۰
۲-۸-۳- معادله دینامیک ...	۲۵۰
۳-۸-۳- مطالعه باز و بسته کردن سریع شیر بدون در نظر گرفتن افت بار ...	۲۵۲
۴-۸-۳- مطالعه باز و بسته کردن خطی شیر بدون در نظر گرفتن افت بار.	۲۵۸
۵-۸-۳- مطالعه تغییر جزئی و ناگهانی بدء جریان با در نظر گرفتن افت بار ...	۲۶۰
۶-۸-۳- مطالعه قطع کامل و ناگهانی بدء جریان همراه با افت بار ...	۲۷۰
۷-۸-۳- مطالعه افزایش ناگهانی بدء جریان با در نظر گرفتن افت بار ...	۲۷۸
۸-۸-۳- محاسبه انتگرال معادلات دیفرانسیل معمولی با استفاده از روش عددی	۲۸۱
الف - روش مرحله به مرحله ای ...	۲۸۱
ب - روش تفاضل متناهی ...	۲۸۶
ج - روش اولر ...	۲۹۱
تمرین ها ...	۲۹۵

فصل چهارم۔ جریان ناپابرجا و تراکم پذیر ۳۰۵.....

۱-۴ فرضیات جریان ۳۰۶
۲-۴ مشخصه های مختلف موج ۳۰۷
۲-۴-۱ مراحل مختلف توزیع موج ۳۰۷
۲-۴-۲ انواع موج ۳۱۰

۳۱۰	۲-۴-۳ بررسی تغییرات فشار
۳۱۲	۲-۴-۴ بستن سریع و بطيشیر
۳۱۴	۳-۴ معادلات دیفرانسیل جريان
۳۱۵	۱-۳-۴ معادله حرکت
۳۱۵	۲-۳-۴ معادله پیوستگی
۳۱۹	۴-۴ سرعت پیشروی موج
۳۱۹	۱-۴-۴ لوله محتوی مایع و گاز
۳۲۳	۲-۴-۴ لوله محتوی مایع
۳۲۷	۳-۴-۴ فرمول آليوي
۳۲۹	۴-۴-۴ برنامه رايانيه‌اي محاسبه سرعت موج
۳۳۶	۵-۴ معادلات انتگرالی جريان
۳۳۸	۴-۶ معادلات انتگرال جريان با درنظر گرفتن شرایط مرزی
۳۴۰	۷-۴ حل معادلات انتگرالی جريان به روش آليوي
۳۴۳	۸-۴ بررسی تحليلي معادلات انتگرالی جريان و آليوي به هنگام بستن ناگهانی شير
۳۴۳	۱-۸-۴ بررسی تحليلي معادلات آليوي
۳۴۴	۲-۸-۴ بررسی تحليلي معادلات انتگرالی جريان
۳۵۰	۹-۴ حل معادلات انتگرالی جريان به روش جبری
۳۵۳	۱۰-۴ حل معادلات انتگرالی جريان به روش ترسیمی
۳۵۹	۱۰-۴ مطالعه بستن ناگهانی و كامل شير
۳۶۴	۱۰-۴ مطالعه بستن تدریجی و كامل شير
۳۶۸	۱۰-۴ مطالعه بستن نسبی شير
۳۶۹	۱۰-۴ مطالعه باز کردن كامل و نسبی شير
۳۶۹	۱۰-۵ مطالعه بستن تدریجی شير با در نظر گرفتن افت بار
۳۷۱	۱۰-۶ افزایش فشار در نقاط داخلی لوله

۳۷۲	۱۰-۴ افزایش فشار حاصل از قطع پمپ
۳۷۷	۱۱-۴ حل معادلات انتگرالی جریان به روش رایانه‌ای
۳۷۷	تمرین‌ها
۳۸۵	پیوست‌ها
۳۸۶	پیوست ۱ - الف. نمودار افت فشار در لوله‌های اصلی
۳۸۷	پیوست ۱ - ب. نمودار افت فشار در لوله‌های فرعی
۳۸۸(۴)	پیوست ۲ - الف. جدول محاسبه افت فشار در لوله‌های اصلی (1^{mm})
۳۹۱(۴)	پیوست ۲ - ب. جدول محاسبه افت فشار در لوله‌های فرعی (4^{mm})
۳۹۴(۴)	پیوست ۲ - ج. جدول محاسبه افت فشار در لوله‌های فرعی و مستعمل
۴۰۲	پیوست ۳ - الف. نمودار باردن جهت محاسبه ضریب اصطکاکی از فرمول کلبروک (برای Re زیاد و km)
۴۰۳	پیوست ۳ - ب. نمودار باردن جهت محاسبه ضریب اصطکاکی از فرمول کلبروک (برای Re متوسط و km متوسط)
۴۰۴	پیوست ۳ - ج. نمودار باردن جهت محاسبه ضریب اصطکاکی از فرمول کلبروک (برای km و $Re km$)
۴۰۵	پیوست ۴. نمودار باردن برای محاسبه افت فشار از رابطه ۱-۳ (دارسی - ویسباخ)
۴۰۶	پیوست ۵ - الف. نمودار هازن - ویلیامز برای محاسبه افت بار در سیستم متریک (با ضریب $C = 100$)
۴۰۷	پیوست ۵ - ب. نمودار هازن - ویلیامز برای محاسبه افت بار در سیستم متریک (با ضریب C بین 50 تا 200)
۴۰۸	پیوست ۶ - الف. نمودار هازن - ویلیامز برای محاسبه افت بار در سیستم انگلیسی (با ضریب $C = 100$)
۴۰۹	پیوست ۶ - ب. نمودار هازن - ویلیامز برای محاسبه افت بار در سیستم انگلیسی (با ضریب C بین 20 تا 200)

پیوست ۷ - الف. نمودار هازن - ویلیامز برای محاسبه بده حجمی (یا دیگر مشخصه‌های جریان) در سیستم متریک ۴۱۰	(با ضریب $C = 100$) .....
پیوست ۷ - ب . نمودار هازن - ویلیامز برای محاسبه بده حجمی (یا دیگر مشخصه‌های جریان) در سیستم متریک ۴۱۱	(با ضریب C بین 10^0 تا 50^0) .....
پیوست ۸. نمودار هازن - ویلیامز برای محاسبه افت بار در سیستم انگلیسی (با ضریب $C = 100$)	۴۱۲ .....
پیوست ۹ - الف. نمودار معادله مانینگ در لوله‌ها، در سیستم متریک (با ضریب $n = 13^0$)	۴۱۳ .....
پیوست ۹ - ب . نمودار معادله مانینگ در لوله‌ها، در سیستم انگلیسی (با ضریب $n = 13^0$)	۴۱۴ .....
پیوست ۱۰. برنامه رایانه‌یی برای محاسبه ضریب اصطکاک بر اساس فرمول کلبروک	۴۱۵ .....
پیوست ۱۱-الف. برنامه رایانه‌یی در اتصال لوله‌ها به روش موازی	۴۱۸ .....
پیوست ۱۱-ب . برنامه رایانه‌یی در اتصال لوله‌ها به روش انشعابی	۴۲۰ .....
پیوست ۱۱-ج . برنامه رایانه‌یی در اتصال لوله‌ها به روش شبکه‌یی	۴۲۲ .....
پیوست ۱۲. برنامه رایانه‌یی برای محاسبه ارتفاع سطح آب در مخزن تعادل ..	۴۲۶ .....
پیوست ۱۳. برنامه رایانه‌یی برای محاسبه سرعت پیشروی موج	۴۲۸ .....
پیوست ۱۴. برنامه رایانه‌یی برای محاسبه ضربه قوچ	۴۳۰ .....
پیوست ۱۵. فهرست نمادها	۴۳۷ .....
پاسخ تمرین‌ها	۴۴۱ .....
فهرست منابع	۴۶۲ .....
واژه‌نامه فارسی به انگلیسی	۴۶۵ .....
واژه‌نامه انگلیسی به فارسی	۴۷۰ .....
فهرست راهنمای	۴۷۵ .....